

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wajowa nr. 29. — Listy należy frankować. — Reklamacye otwarte wolne od opłaty.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia, czterocześni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów kilkorazowe po 6 centów od miejsca 1 wiersza.
Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonów; we Francji w Paryżu wyłącznie agencya p. Adama, 4, Rue Clement 4.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 14 września.

W dwa dni po zjeździe monarchów Rosyji i Niemiec w Gdańsku petersburski dziennik urzędowy podał do wiadomości publicznej, że w tym roku pobór rekrutów wynosić będzie zamiast 235,000 tylko 212,000 ludzi. Zestawienie to aż się prosi jako podstawa do kombinacji o celach i skutkach zjazdu gdańskiego. Wprawdzie zmniejszenie poboru o 23,000 ludzi a więc o kontyngens małego korpusiku, nie znaczyłoby jeszcze tak wiele, bo bez tych 23,000 ludzi Rosyja w danym razie miałaby jeszcze dość wojska do wyprowadzenia w pole, ale jako demonstracja pokojowa wszelkie, nawet mniej znaczne niżnienie poboru stanowi szczegół ważny. Zaznaczywszy pokojowy charakter i cel zjazdu gdańskiego zaraz w pierwszej chwili, mniemamy, że wolno nam teraz zepsuć powyższą pocieszającą kombinację. Na kilkanaście dni bowiem przed zjazdem gdańskim wszystkie dzienniki rossyjskie a za nimi także i warszawskie donosiły kategorycznie, że tegoroczny pobór rekrutów będzie mniejszy o liczbę wskazaną dziś przez dziennik urzędowy. Co więcej, zjazd gdański nie istniał jeszcze nawet w programie, kiedy stanowczo zapowiadano mniejszy pobór i tylko cyfr nie podawano tak dokładnie jak później. Wystarczyło to zupełnie, żeby zakwestyonować związek między zjazdem gdańskim a niżnieniem poboru. Pokojowy charakter jednego i drugiego wypadku nie straci na tem wiele, bo ostatecznie czy Rosyja zmniejsza pobór wskutek zbliżenia się do Niemiec lub bez tego

powodu, w każdym razie pewną jest rzeczą, że nie uczyniłaby tego, gdyby była bardzo bliską wywołania konflagracji wojennej.

Jeżeli owego niżnienia poboru nie będziemy uważali za oficjalny komentarz rossyjski do zjazdu gdańskiego, to pozostanie jeden tylko niemiecki, który z *Kreuzztg* rozszedł się drogą telegraficzną po całym świecie. Dziennik ten stanowiący dobre źródło zapewnia, że w skutek zjazdu gdańskiego poprawił się znacznie stosunek ks. Bismarcka do kół rządowych w Rosyji. Ważnym jest to doniesienie przedewszystkiem dlatego, że stwierdza to, co dotąd było tak stanowczo zaprzeczaniem w Berlinie, tj. że w ostatnich kilku latach zachodziły rzeczywiście pewne nieporozumienia między Berlinem a Petersburgiem i że w tych nieporozumieniach główną rolę odgrywał antagonizm osobisty między obu kanclerzami, tj. ks. Bismarckiem i ks. Gorczakowem, którego niechęć udzieliła się kołom rządowym w Petersburgu i całej nieoficjalnej panslawistycznej Rosyji. Z rewelacyi dzisiejszej wypływałoby, że car Aleksander II. osobiście sprzyjał i ufał szczerze kanclerzowi niemieckiemu, że jednak był pod tym względem odosobniony.

Tym ostatnim dodatkiem *Kreuzztg* osłabiła zupełnie całą doniosłość swojego komentarza do zjazdu gdańskiego. Jeżeli bowiem antagonizm między naczelnymi mężami stanu Niemiec i Rosyji, antagonizm tak zacięty, że oparł się aż o najwyższe sfery, nie mógł zmienić stosunków politycznych, chociaż wówczas dzienniki niemieckie i rossyjskie tak się ze sobą spierały, jak gdyby już wkrótce wojna wybuchnąć miała, to wypływa ztąd oczywiście, że dziś wzrost sympatyj ks. Bismarcka na dworze petersburskim, jakkolwiek stanowi niezawodnie cenny objaw polity-

czny nie może być uważany za niewzruszoną rękojmię kontynuacji tradycyjnej przyjaźni rossyjsko-niemieckiej. Jak przed kilku laty książę Bismarck i ks. Gorczakow nie zdołali osobistej niechęci wszczerpić w stosunki oficjalne, dopóki między carem Aleksandrem II a cesarzem Wilhelmem istniał związek najserdeczniejszej przyjaźni, tak dziś znowu najczulsza harmonia ks. Bismarcka z sferami rządowemi w Petersburgu nie wystarczylaby do zapewnienia pokoju, jeżeliby car Aleksander III nie wstąpił zupełnie w ślady ojca swojego wobec cesarza Wilhelma. Car Aleksander III uczynił to, jak się zdaje, w Gdańsku, więc znowu jak za rządów poprzedniego cara polityka odzyskała artykuł wiary, że Rosyję i Niemcy jednoczy najlepiej przyjaźń między obu monarchami. Na tej przyjaźni polega główny rezultat zjazdu gdańskiego i główna rękojmią pokoju, w zresztą daremnym jest szukanie wspólności w interesach rossyjskich i niemieckich po r. 1878, tj. po kongresie berlińskim i ściśnieniu stosunków między Wiedniem a Berlinem.

Krajowy zakład kredytowy.

(S) W przededniu otwarcia sesyi sejmowej powziął Wydział krajowy bardzo ważną uchwałę, postanowił bowiem wnieść projekt założenia wielkiego zakładu krajowego z gwarancją funduszy publicznych. Oto brzmienie wniosku dla Sejmu:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskiem uchwała:

I. Celem podniesienia dobrobytu w kraju mianowicie celem podniesienia ludności wiejskiej z upadku ekonomicznego, rozwinięcia i popierania produkcji rolnej i przemysłowej oraz handlu, ma być założony zakład kredytowy nieobliczony na zysk pod nazwą:

„Krajowy zakład kredytowy” z poręką funduszu krajowego za wszelkie zobowiązania.

Do zakresu działalności „Krajowego zakładu kredytowego” należeć ma: a) udzielanie pożyczek hipotecznych ratami umarzanych i wydawanie na tej podstawie listów zastawnych; b) nabywanie wierzytelności hipotecznych i umawianie się z dłużnikami o ich spłatę w ratach; c) nabywanie i sprzedawanie własnych listów zastawnych oraz obligacyi krajowych; d) eskontowanie wylosowanych własnych listów zastawnych oraz kuponów od tych listów; e) udzielanie zaliczek na notowane urzędowo na giełdzie listy zastawne i listy zastawne istniejących w kraju zakładów hipotecznych, na krajowe obligacye i papiery państwowe; f) eskontowanie weksli, w szczególności reeskontowanie weksli przedłożonych przez towarzystwa zaliczkowe lub koła kredytowe z zachowaniem ostrożności przepisanych instrukcją; g) przyjmowanie gotówki na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący; h) udzielanie zaliczek na płody rolnicze, górnicze i przemysłowe na podstawie listów składowych (warrants) wystawionych przez zarządy zakładów publicznych oraz udzielanie pożyczek na zastawy ruchome i nieruchome; i) udzielanie pożyczek gminom i powiatom, kasom powiatowym, gminnym i powiatowym oraz kołom kredytowym na skrypty notaryalne; k) zakładanie, nabywanie, wspieranie oraz prowadzenie pod własnym zarządem i na własny rachunek przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i innych; l) kupowanie i sprzedawanie na rachunek własny lub obcy rzeczy ruchomych, wszelkiego rodzaju towarów, płodów surowych i wyrobów przemysłowych.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydania statutu dla „Krajowego zakładu kredytowego” na podstawie powyższych zasad i do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o zatwierdzenie statutu.

III. Na pierwsze potrzeby połączone z założeniem i wprowadzeniem w życie „Krajowego zakładu kredytowego” wstawia się w budżet 50,000 złr. jako pożyczkę 3 procentową, którą zakład ten z pierwszych dochodów swoich zwrócić ma funduszowi krajowemu.

W sprawozdaniu obszernie uzasadnia Wydział krajowy ważny ten wniosek:

Badania ekonomicznych stosunków kraju — mówi to sprawozdanie — podejmowa-

POECI ANGIELSCY *)

Poezya angielska nie mieści się tak jak włoska w tej lub owej szkole, nie postępuje w jednym oznaczonym kierunku — po za młodą szkołą rafaelistów występuje jeszcze mnóstwo poetów pierwszorzędnych, tak wybitnych i oryginalnych, że nie wspomnieć o nich, znaczyłoby dać tylko niedokładny obraz poetycznego ruchu w Anglii. Tennyson, Browning, Lord Lytton, Hood, którzy wszyscy pisali jeszcze w nowszych czasach, a zatem należą do współczesnych, nie tworzą szkoły, nie nasładowują nikogo, idą za czysto osobistym natchnieniem — a mówiąc o nich, nie można zastosować żadnej z tych ogólnych klasyfikacyj, które tak ułatwiają znajomość innych poetów, n. p. niemieckich. Nie ma między nimi analogii, związku, pokrewieństw. Ogólnej ich historii pisać nie można, tylko pojedynczo monografie, któreby może nie zajęły szerszej publiczności, bo nie każdy ceni sztukę i zna się na niej — gdyby nie to, że właśnie przez tę swoją oryginalność, przez ten wybitny indywidualizm poezya angielska staje się obrazem całego społeczeństwa, wyrazem charakteru narodowego.

Indywidualizm silnie zarzowany jest charakterystyczną cechą narodu angielskiego. Rasa taka jak anglosaksońska, wytworzona z kilku narodowości, wyrabia charakterystyczne, oryginalne, a różnorodność krwi odbiła się na całej literaturze angielskiej. Jest to fenomen ciekawy. U nas n. p. w Polsce,

gdzie rasa słowiańska pozostała w pierwotnej czystości z małymi domieszkami krwi obcej, literatura ma w ogóle bardziej jednostajny charakter, silniejszych odcieni i cech charakterystycznych brak nam zupełnie. Nie tak literatura angielska; mnóstwo tam najciekawszych odcieni i kontrastów oryginalności; znać że w żyłach narodu płynęła mieszaną się i krzyżującą krew Gallów, spokojnych i twardych Saksonów, lekkich i poetycznych Normandów. Poezya angielska współczesna, która oryginalnością i różnorodnością pomysłów, natchnieniem i formy, nieledwie przeziębła poezyę przeszłości, staje się ciekawą już nietylko pod względem artystycznym, ale jako odbicie społeczeństwa nabiera znaczenia historycznego. Historia i poezya dopełniają się nawzajem: historia staje się koniecznym dopełnieniem poezyi, poezya przyczynkiem do historii.

Tylko społeczeństwo angielskie wyrabia poetów takich, jak Tennyson, który dla nas jest wyrazem Anglii arystokratycznej, silnie opartej na historycznej tradycyi. Powiedziano o nim, że jest poetą arystokratą, że przeszliście umie opisywać zamki angielskie z sklepieniami hallami, z parkami o zielonych murawach i gładkich jak szkło stawach, po których majestatycznie pływają łabędzie. Jakoż to wszystko umie Tennyson i jeszcze więcej umie. Umie wskrzeszać przeszłość jakby żywą, opiewać honor narodowy w dawnej tradycyi, z czasów Artura i jego rycerskiej drużyny. Jest i w tem arystokratą, że nigdy nie schodzi do uczuć niskich i podłych, nigdy nie grzeszy przesadą — i dla tej spokojnej, poważnej elegancyi, dla tej wzniosłej prostoty cechującej wiersz jego, pokochały go młode lady.

Gdyby o poecie innej narodowości powiedziano, że jest arystokratą, byłoby to według wyobrażeń wieku rodzajem wyrzutu, z

definiuje ją łączą się bowiem pewne pojęcia przeziębłe duchowi poezyi. Nie tak się ma rzecz z pojęciem arystokracji angielskiej. Instytucje narodu pozwoliły klasie wyższej od dawna łączyć się z niższą, i nietylko łączyć się, odświeżać, odnawiać zapomocą małżeństw, lecz bratać się, współczuć, żyć razem w życiu publicznym. Arystokracja angielska jest jakoby sercem narodu, które główną arterją przejmując krew z całego ciała. Poeta-arystokrata angielski nie jest tedy tem, czemby może był poeta-arystokrata innego narodu, „starą klasyczną peruką”, jak n. p. antagoniści Wiktora Hugo, poeta-mystykiem, nawskróś idealistą, jak n. p. nasz Krasiński; poeta nieżyjącym z żywymi, lecz zaślepionym w przeszłości albo rozmarzonym w przyszłości. Tennyson przy całej swojej wzniosłości, przy idealizmie uczuć, przy wielkiej mierze i elegancyi rytmu nie przestaje być poetą realnym i trzeźwym nie jednej wyjątkowo klasy, ale całego narodu. Obok arystokratycznych *sonjs* o starych zamierzonych czasach pisał poezye ludowe, posługując się nawet częstokroć narzeczem. Opisywał nietylko tradycyę i przeszłość, ale prawdę teraźniejszości, nietylko bohaterskie czyny wybranych dwunastu rycerzy Artura, ale nieznanie i ciche czyny ludu, tłum — stał się więc poetą najbardziej narodowym w Anglii, bo nikt tak jak on nie umiał zarazem schlebować dumie narodowej, opiewając dawne tradycye chwale, nikt tak jak on nie umiał budzić sumienia narodu, wytykając jego potrzeby i braki społeczne, nikt tak nie przeniknął wielkości jednej klasy, a biedę i nędzę drugiej. Ztąd pochodzi nadzwyczajna popularność poezyi z tego pomieszaną wzniosłego idealizmu z prostotą realną wynika jego wpływ poetyczny. Odpowiedział dwom potrzebom wieku, aspiracyom do ideału i dążeniu do prawdy.

Ciekawem jest zawsze zadaniem, śledzić przyczyny popularności pisarza. Rzucą to światło na rzeczywiste warunki powstania. Poeeci postępowi, poeci przyszłości jak Carducci i Swinburne, zdobyli popularność idąc za prądem opinii, walcząc pod pozytywistycznym, socjalistycznym sztandarem. Tennyson przeciwnie zjednał sobie sławę, stawając ponad stronnictwa, ponad walki i hasła chwili. W tej pozornej sprzeczności nie ma nic dziwnego. Jeżeli lubimy spotykać w poecie nasze jednodzienne troski, lubimy także, aby nas wyrwał z sumych siebie, dał zapomnieć o sobie — a poezya Tennysona daje nam taką chwilę zapomnienia, nie robi wrażenia poezyi przejściowej, tej lub owej epoki, ale poezyi po wszystkie czasy, bez wyraźnej daty. Jesliby nam co mogło przypomnieć epokę, to chyba to, że poeta z takim upodobaniem śpiewa o ludzie. Może w średnich wiekach poeta taki jak on byłby wybrał symboliczno-teologiczne allegorye, może w czasach renesansowych byłby się zwrócił do mitologicznego Olimpu — w naszym wieku musiał się zwrócić do prawdy i szukać jej w bohaterskiej prostocie przeszłości, lub teraźniejszości, u ludu.

Jako artysta Tennyson wznosił się wyżej ponad chwilę obecną, nie szedł niewolniczo za kierunkiem współczesnych opinii, szedł raczej przeciw smakowi wieku. Żadnej w nim nie spotkasz tendencyjności z góry określonej. W dziesięciu tomach jego poezyi nie znajdziemy jednego barbaryzmu językowego, ani śladu idei pozytywistycznych, żadnej pretensyi do filozofii. Częścią czerpał z przeszłości narodowej, jak n. p. z upodobaniem z tradycyi o cyklu Artura, częścią, jak mówiliśmy, tworzył poezye ludowe, częścią pisał poprostu... poezye, bądź liryczne o swoich osobistych uczuciach, bądź śliczne obrazy domowego życia. Tajemnicą jego siły i u-

*) Jest to uzupełnienie szeregu artykułów, które p. t. *Poezya współczesna* umieszczone były w febltonie *Gazety Lwowskiej*.

ne niejednokrotnie i na różnych polach, w różnych kierunkach i zakresach przez Wydział krajowy bądź to wskutek wyraźnego polecenia Sejmu, bądź z własnej inicjatywy doprowadzały zawsze w ostatecznym rezultacie do przeświadczenia, że w kraju naszym wskutek nadmiernego zadłużenia całych klas ludności i zupełnego zastójni niemal we wszystkich działach produkcji panuje ogólna niemoc ekonomiczna pomimo niewątpliwego istnienia naturalnych warunków i czynników dobrobytu, które potrzebują tylko twórczego technienia, aby zmieniły całe położenie. Ten ostatni a najgłośniejszy warunek ratunku i wprowadzenia w życie postanowień powziętych w różnych sprawach a składających się razem na wielkie dzieło ogólne i wszechstronne podniesienia społeczeństwa z niemocy ekonomicznej i z tej zależności, skazującej zawsze kraj nasz na szukanie obcych kapitałów a tem samem wystawiającej go na wyzyskiwanie przez obcych kapitalistów, dałby się osiągnąć tylko przez utworzenie krajowego zakładu kredytowego, który z jednej strony oparty na tak niewzruszonej podstawie, jaką daje gwarancja kraju sześciomilionowego, z drugiej strony nieszukający zysku, lecz skupiający i organizujący żywość i czynniki potrzebne do rozbudzenia ospionej produkcji rolniczej i przemysłowej oraz ruchu handlowego, stałby się niejako najwyższym organem finansowej egzekutywy dla woli, zamiarów i postanowień kraju przez jego reprezentację powziętych.

Zadłużenie ludności włościańskiej i wpływające ztąd w konsekwencji ciągle wyzwanie włościan z ojcowizny, powstawanie proletariatu groźnego dla stosunków społecznych i utrata tak ważnej dla rozwoju przemysłu podstawy, jaką stanowią w innych krajach potrzeby zamożnego ludu, stanowią ciężką chorobę społeczną, której dyagnoza nie wymaga już dalszych badań, gdyż Wydział krajowy przedstawił Wysokiemu Sejmowi stan rzeczy w prawdziwym świetle na dwóch sesjach ostatnich, proponując odpowiednie środki zaradcze, które w danej chwili wydawały mu się odpowiedniami i dostatecznymi. Mimo dokładnego zbadania stanu rzeczy i przyczyn złego, co już stanowiącby powinno wystarczającą podstawę do dodatniej akcji i mimo najlepszych chęci organów powołanych do pracy w tej mierze, usiłowania wszystkie rozbiły się dotąd nie o absolutny brak środków materialnych, bo wiadomo, jak wielkie kapitały cisną się dziś w braku lepszej lokacji do różnych instytucyj finansowych na procent jak najskromniejszy, lecz o brak centralnego punktu finansowej akcji, który skupiając te rozrzucone środki w jedną potężną siłę mogłyby podjąć na wielką skalę konwersję lichwiarskich długów włościan. Wszelkie próby pozyskania obcych zakładów finansowych dla takiej akcji, próby zapowiadające początkowo ważne rezultaty, od słoniły tylko jaskrawo przed światem naszą niemoc i zależność ekonomiczną a celu nie osiągnęły, bo zakłady obce, nie znając i nie mogąc ocenić, jak wielką ręką ekonomia naszego społeczeństwa w produkcji rolnej naszego ludu, wyzwolonego z rąk pasożytów lichwiarskich, wymagały i ze swojego stanowiska nawet wymagać musiały nadzwyczajnych zabezpieczeń, z których jedne były wprost

niemożliwe a inne wymagały poprzedniego stworzenia wyjątkowych urządzeń w drodze ustawodawczej. W skutek tego mimo kilkuletnich badań i usiłowań około polepszenia doli włościan, stan rzeczy pozostał prawie niezmienny. Lichwa wyuzdana została wprawdzie poskromiona ustawą, ale jej konsekwencja jak rak w osłabionym organizmie potęgowała coraz więcej proces rozkładu ekonomicznego a zakłady finansowe obliczone głównie na zawieranie interesów pożyczkowych z ludnością włościańską nie mogą pomódz, lecz owszem przyczyniają się w pewnym stopniu do złego, bo jako przedsiębiorstwa dla zysku założone i zysku wszędzie szukające, nawet i w tej opłakanej nędzy ludu wiejskiego znaleźć muszą znaczną stosunkowo korzyść dla swoich uczestników. Jedne tylko towarzystwa zaliczkowe wolne są od tego zarzutu, bo ich natura wyklucza zysk jako pierwszy i główny motyw akcji, ale towarzystwa te nie rozporządzają środkami dostatecznymi. Wydział krajowy nigdy nie zapoznawał z bawiennej działalności tych towarzystw, starał się wszelkimi sposobami przysporzyć im środków potrzebnych ale tylko częściowo powiodło mu się to uzyskać interwencją w banku austriacko-węgierskim. I tutaj kraj musiał odsonić w przykry sposób swoją zależność ekonomiczną od obcych zakładów bez dostatecznej kompensaty za tę przykrość, bo bez osiągnięcia w zupełności tego, co niezbędnem uznawał.

Jak w sprawie ulżenia niedoli ludności włościańskiej lichwą wycieńzonej i ustawicznie z ojcowizny wyzwananej, tak i w innych usiłowaniach około rozbudzenia sił produkcyjnych na różnych polach, mianowicie w rolnictwie i przemyśle, zabiegi Wydziału krajowego kończyć się musiały na ścisłej tylko dygnozie potrzeb, w najlepszym razie na akademickim omówieniu planów, które w braku ożywego impulsu, jaki tylko z krajowego instytutu kredytowego wyjść może, tę chyba korzyść przyniosły, że stanowiącby nie tylko widoczny ślad najlepszych chęci, lecz zarazem gotową już podstawę do działania w chwili, gdy powstanie potrzebny organ finansowej egzekutywy.

Melioracje gruntowe stanowią jeden z najwymowniejszych dowodów, jak dalece wszelkie najracjonalniejsze nawet plany podniesienia produkcji krajowej rozbijają się o brak krajowego zakładu finansowego, któryby dostarczył mógł potrzebnych środków. Sejm, nie przychylając się do wniosku Wydziału krajowego w r. 1878 o zaciągnięciu pożyczki pięciomilionowej na popieranie melioracji gruntowych, zezwolił tylko na zorganizowanie biura melioracyjnego. Biuro to funkcjonuje od lat trzech w charakterze technicznego organu doradczego dla gospodarzy wiejskich, którzy pragną podjąć melioracje gruntów swoich w sposób zgodny z prawidłami umiejętnymi. Jako organ doradczy biuro melioracyjne spełnia w zupełności swoją misję, pracownicy jego całe lato są zatrudnieni w różnych stronach kraju a w porze zimowej zajmują się opracowaniem planów i kosztorysów. A jednak mimo tej pomocy technicznej i pomimo niewątpliwych chęci naszych ziemian, rezultat tej trzyletniej działalności wykazuje tylko cząstkowe ulepszenia, składające się wprawdzie razem na weale pokaźną liczbę

morgów meliorowanych, ale znikające wobec przestrzeni na pół straconych dotąd dla produkcji rolnej. Tu i owdzie wykonano nawodnienia lub odwodnienia na małej przestrzeni większej posiadłości, tu i owdzie uregulowano część koryta rzeki górskiej, ale nie można wskazać jednego powiatu, w którymby nastąpiło widoczne podniesienie produkcji rolnej za pomocą melioracji podjętej i przeprowadzonej systematycznie i na większą skalę. Droga takich cząstkowych ulepszeń ogólna poprawa stosunków nastąpić nie może, bo faktycznie dziś melioracje podejmowane być mogą tylko przez ziemian zamożniejszych, rozporządzających potrzebnymi funduszami, gdy tymczasem ci, dla których podniesienie produkcji rolnej jest najpotrzebniejszą, nawet myśleć o tem nie mogą. Chodzi tu o stworzenie organu, któryby podejmował przedsiębiorstwa melioracyjne za ekonomiczną t. j. ze zwiększonych dochodów uiszczaną opłatą rat amortyzacyjnych, lub dostarczał kredytu pod warunkami łagodnymi i z amortyzacją rozłożoną na dłuższy okres czasu aniżeli w przypadkach innego rodzaju. Takiego kredytu nie może dostarczyć żaden z istniejących zakładów finansowych, bo mając zysk przed oczyma jako rację bytu i jako główną dyktującą w działaniu, każdy dąży tylko do zawierania interesów, w których jak najprędzej zysk swój zeskontować może, nie oglądając się weale na to, czy korzyść jego stanowi tylko stosowny udział w zwiększonej produkcji dłużnika, czy przeciwnie osiągnięta została z widocznym uszczerbkiem jego majątku. Krótko mówiąc, prywatne zakłady finansowe starają się utrzymać w sobie kapitały w ciągłym ruchu z wysokim procentem celem zapewnienia jak największego zysku akcjonariuszom i uczestnikom. Stanowią one zatem bardzo łatwe i przystępne źródło dla zaciągających długi na krótki termin bez celów produkcyjnych a natomiast prawie niedostępne są dla szukających prawdziwego kredytu ekonomicznego, który użyty na pewne trwałe ulepszenia, z rezultatów osiągniętego wzrostu produkcji umarzać się powinien.

Nie tylko pożyczki z dłuższym terminem są dla właścicieli ziemskich utrudnione. Nie posiadają oni nawet takiego taniego kredytu wekslowego, jaki znajduje każda fasykułowana firma handlowa w banku austriacko-węgierskim. Zale gospodarzy wiejskich są pod tym względem najzupełniej uzasadnione, ale w obecnych stosunkach zaradzić złemu niepodobna, bo organizacja banku austriacko-węgierskiego wyklucza możliwość uzyskania ustępstwa a prywatne instytucje dbały o dobro swoich klientów jak n. p. krakowskie Towarzystwo wzajemnego kredytu, którego działalność użyteczna powszechnie uznawana znajduje, są za słabe, aby fundusza ni swoimi potrzebom dorównać mogły. W każdym razie nawet i wspomniane towarzystwo jako obracające lokowaniami u siebie funduszami nie może przyjąć tak niskiej stopy procentowej, jaka dla weksli istnieje w banku austriacko-węgierskim, jakaby istnieć mogła także w zakładzie krajowym nie na zysk lecz na podniesienie produkcji i handlu obliczonym.

Górnictwo nasze jest dotąd w kolebce, chociaż znawcy fachowi znajdują wszystkie warunki rozwoju, a rozmiary, w jakich już

dotąd przy środkach zupełnie niedostatecznych, przemysł naftowy jest prowadzony, stanowiąc ożywi-ty dowód, że jak na tyłu innych polach, tak i tutaj, produkcja nie posiadająca poparcia materialnego w zdrowym kredycie, nie dorównuje nawet skromnym oczekiwaniom. Od kilkunastu lat Sejm i Wydział krajowy, jako wykonawca jego intencji, pracują ciągle na tem polu, ale praca ta zamykać się musi w ciasnym kole rozpatrywania, badań i formułowania wniosków, które dopóki nie zostaną poparte odpowiednimi środkami, pozostaną niespełnionym życzeniem. Subwencje, przez fundusz krajowy przeznaczane na badania niektóre w dziale górnictwa i na wspieranie kopali naftowych dla zbadania głębszych pokładów, nie sięgają po zakres osobobionych mniej lub więcej skutecznych eksperymentów, które nie mogą w braku dostatecznych środków przybrać charakteru i kierunku systematycznej akcji. Krajowa rada górnicza, organ doradczy Wydziału krajowego, i krajowy komitet dla podniesienia przemysłu naftowego, mają ręce skrepowane brakiem funduszy, i muszą się ograniczać tylko do teoretycznego rozpatrywania potrzeb i środków niezbędnych. Najważniejszy dotąd dodatni rezultat pracy około popierania przemysłu naftowego, powstanie magazynów składowych w Grybowie, jako środka ożywienia ruchu handlowego, zawdzięcza kraj głównie obecnemu zakładowi finansowemu, Union-bankowi wiedeńskiemu, który poświęcił potrzebny na ten cel kapitał za poręczeniem ze strony Wydziału krajowego pewnego dochodu. Zależność finansowa i ekonomiczna kraju wystąpiła tu znowu na jaw w sposób dobitny. Twierdzenie, że przemysł naftowy w Galicyi potrzebuje tylko uregulowania stosunków prawnych, aby stanął na takiej wyżynie, jak w innych krajach, stawiane jest w formie apodyktycznej tylko przez ludzi zdala na stosunki rzeczywiste patrzących i z tego powodu pochopnych do wynoszenia doktryny po nad wskazówki w praktyce czerpane. Przypuszczając nawet, że twierdzenie to jest zupełnie uzasadnione, zawsze trzeba się liczyć z pytaniem, na czyją korzyść wyjdzie ten rozkwit przemysłu naftowego, jeżeliby uzyskał podstawę ustawodawczą dziś, gdy kraj w swojej zależności od obcych kapitałów na każdym kroku nie miałby najmniejszej rękoi, że tworzy nowe źródło bogactwa dla siebie, dla swojej ludności, a nie dla obcych kapitalistów, szukających sposobności do wyzyskiwania niemocy ekonomicznej innych krajów? Gdzie się znalazły dostateczne kapitały krajowe tam i dziś, mimo nieuregulowanych stosunków prawnych, powstały piękne kopalnie nafty i wosku ziemnego, a gdzie pozostać musiano na połowicznym rezultacie, tam nie stosunki prawne, lecz głównie brak kapitałów potrzebnych stanął w drodze. Twierdzenie, że w chwili uregulowania stosunków prawnych przemysłu naftowego otworzą się zaraz obite źródła zagranicą, rozwiążące kwestye, co przedsięwzięcie należy, czy regulować stosunki prawne, czy przedtem stworzyć finansową podstawę dla rozbudzenia produkcji i utworzenia jej szerokiej drogi handlowej zagranicą? Trzebaż jeszcze wytwarzać nowe pole zależności ekonomicznej i finansowej od obcych kapitałów, kiedy właśnie przez roztropne skupienie własnych sił zachować można dla siebie wszystkie zyski i korzyści, które obcych przedsiębiorców przynęcają?

W dziale przemysłu wszystkie dotychczasowe usiłowania tak Sejmu jak i Wydziału krajowego, który jest w tej pracy stałą kuratoryą jako organ doradczy, nie mogły wyjść także po za obręb rozpatrywania potrzeb i badania stosunków, a środki przewidziane przez Sejm w każdorocznym budżecie wystarczają zaledwie na podtrzymywanie w niektórych tylko okolicach tych gałęzi przemysłu domowego, które jako sposób uboższego zarobkowania ludności włościańskiej stanowią dla niej ważny warunek egzystencji a tem samem także godny wszelkiego poparcia czynnik dobrobytu krajowego. Fundusze oddawane Wydziałowi krajowemu do dyspozycji i rozdzielane przez niego w porozumieniu z fachową kuratoryą mają tedy tylko charakter pomocy dorywczej, nie wystarczają i nie wystarczają nawet na zakładanie szkół fachowych tam, gdzie państwo lub gmina ze swojej strony nie przyczyni się subwencją lub poparciem w inny sposób przez dostarczenie lokalu i t. p. Po za te skromne zadanie podtrzymywania tylko coraz więcej upadającego przemysłu sięgać nie może akcja Wydziału krajowego, dopóki nie ma w kraju źródła zdrowego kredytu, dopóki nie powstanie finansowy wykonawca życzeń Reprezentacji krajowej, któryby nie zysk lecz rozbudzenie produkcji na każdym polu miał ciągle na oku, któryby nie szukał tylko interesów i klientów łatwych do wyzyskania, lecz czynników produkcji potrzebujących do rozwoju niezbędnie organizacyjnej pomocy finansowej. Przemysł nasz nigdy nie stanie tak silnie, żeby samodzielnie mógł się rozwijać i stanowić jak w innych krajach niewyczerpane źródło dobrobytu, dopóki nie uzyska dla swoich produktów rozległego pola

roku jest — miara. Z pewnością największy to dzisiejszy poeta europejski pod względem miary, klasycznego prawie spokoju i dobrego smaku. Między tytułami tendencyjnymi, poetami filozofami, politykami, on jeden może być — tylko poetą-artystą.

Zupełna obiektywność i bezstronność poetyczna cechująca Tennysona wpływa u niego naturalnie z właściwości jego artystycznego temperamentu, na który składa się równowaga uczuć i wielka bujność fantazyi. Pomimo że jest lirycznym, natchnieniem u niego jest nadzwyczaj plastyczne; każda myśl zamiast przejść w mglistą kraję marzeń, zamienia się w obraz prosty, jasny, klasyczny, każdy wiersz jest opowieścią, obrazkiem, w którym wielka trzeźwość myśli wyklucza zupełnie wszelki filozoficzny symbolizm lub allegoryczność. Ztąd Tennyson stworzył a przynajmniej wydoskonalił nowy rodzaj poezyi, który jest czysto wytworem naszego czasu. Są to krótkie poemata o kilkunastu lub kilku kartach, opisujące oderwane sceny z życia, malujące charakter ludzki. Żywioł domowo-dramatyczny przeważa; w stosunku do epopei poemaciki te są tem, czem nowela wobec powieści.

Podnieśliśmy już, że do wielkiej epopei nie ma dziś treści — przeciwnie teraźniejszość dziwnie się nadaje do tych małych epopei *genre*, czego najlepszym dowodem, że żadnemu współczesnemu poecie nie udało się stworzyć wielkiego epicznego poematu, a wielu poetów i to z najlepszych pisało miniaturowe epopeje i te im się udawały.

Największym, najśmielszym pomysłem poetycznym naszej epoki była myśl Wiktora Hugo napisania w *Leg ndzie wieków* poematu człowieka, ludzkości — i jakże się wziął do dzieła? Oto dając kilkadziesiąt małych

epopei, czasem nie dłuższych nad kilkanaście strof, w których przedstawia chwile dziejowe, jak się objawiały w pojedynczych charakterach ludzkich. Jest to rzecz godna uwagi, że sztuka współczesna prawie nie zna dzieł pomnikowych o wielkich, nieskończonych rozmiarach — ściany naszych wystaw zawieszono są po większej części obrazami *genre*, w powieści zaczyna przeważać nowela, w teatrze komedia trzyaktowa, w poezyi strofa liryczna albo poemat, który nazwałbym epopeją rodzajową. To ścieśnienie granic sztuki byłoby znakiem upadku? Nie i nie — w historii rozwoju sztuki wszystko się trzyma, rozwija, postępuje w ścisłej harmonii z rozwojem myśli ludzkiej i z postępem dziejów. To co nas dziś razi, zadziwia, czasem oburza w sztuce, jest prostą, konieczną ewolucją artystyczną. Sztuka musi także stać się nawskróś demokratyczną, z razu mieszczańską, *bourgeoise*, potem ludową wśród zdemokratyzowanego świata. To co małe, proste, staje się łatwiej przystępnem ogółowi — a wielka sztuka jest jak wielki zbytek, przystępna tylko milionerom, Nabobom duchowym. Artysta dzisiejszy maluje i pisze nie wielkie dzieła, ale maluje i pisze dla wielu i dla małych — ztąd powstają nowe rodzaje. Myśl i fantazyja szukają nowych dróg, nowych wyrazów, aby się stać coraz przystępniejszą ogółowi. Wielki artysta i na tym małym warsztacie mimo dążeń do zniwelowania umysłów, umie stworzyć wielkie, pomnikowe dzieła.

Takimi dziełami są krótkie obrazowe poemata Tennysona, śmierć bohaterskiego Artura, opis złamanego życia młodej kobiety w Locksley-Hall, rzuconej na pastwę człowieka powszednich, niskich instynktów, skarga starej matki, której syna powieszono, rozpacz biednej rybaczki po stracie męża, który utonął w dzień, gdy się pierwszy raz po-

sprzeciali — i wiele innych poemacików, wszystkie to dzieła prawdziwie artystycznie skonstruowane.

Ten sam rodzaj poezyi uprawiał inny poeta, Thomas Hood, lecz w sposób odmienny, jaskrawy i oryginalny. Ten prosty pieśniarz maluczkich i biednych wyrósł także na szczerzo-angielskim gruncie, jak Tennyson jest wyrazem wiernym swego społeczeństwa, tylko widzianego z innej strony, czysto ludowej, popularnej. Tennyson jest poetą-artystą, Hood poetą-demokratą, ale także nie w znaczeniu europejskim, tylko ścisłe angielskim. Poezja Swinburnowska przez swoje niejasne hasła, przez poruszenie najwyższych zagadnień filozoficznych i społecznych, przez ducha negacji i zawiści, nosi ogólne piętno dzisiejszej europejskiej poezyi przewrotowej; w poezyi Hooda stoimy znowu na gruncie angielskim: Wszakże wiadomo, że historyczna demokracja angielska różni się bardzo od demokracji innych narodów, odznaczając się zawsze pewnym charakterem praktycznym, trzeźwym. Nie potrzeba jej było krwawego chrztu rewolucyjnego, dawno przed rokiem 1789 była już stronniectwem politycznym, stojącym nieraz u steru rządu, która zamiast niejasnych hasel filozoficznych wyjętych z *Prac człowieka* miało program wyraźny, polityczny i zastosowywało go w danej chwili.

Poeta-demokrata tak szczerze angielski jak Hood będzie zatem także trzeźwym i dodatnim. Wiemy, jak praktyczną rzeczą na świecie jest satyra, dobry humor, prostota. W naszych zepsutych czasach wszelka wzniósła idea najłatwiej przejdzie kontrabandą; postępując się żartem i dowcipem jakby pasportem Hood, śmiechem broni sprawę ludu.

(Dokończenie nastąpi.)

ningo do wagonów, ażeby nie dopuścić interwencji podróżnych, kiedy będą rabowali przesyłki wartościowe kompanii kolejowej. Urzędnik pocztowy jednak, pomimo że grożono mu rewolwerem i znieważono czynnie w najbrutalniejszy sposób, nie chciał wydać klucza do skrzyni z owymi przesyłkami, którą rabusie w końcu rozbijali musiel. Zrabowana suma wynosiła 30.000 dolarów. Następnie zbrojcy przetrzasnęli każdego podróżnego z osobna, a łup ich w zegarkach, pierścionkach i portmonetkach był tak znaczny, że zapełnił kosz, który aż dwaj nieśli musiel. Bandytów, którzy mieli maski na twarzach było dwunastu, a rabunek pociągu trwał dziesięć minut. Cała okolica zbroi się dla ścigania zuchwałych złoczyńców.

— **W pożarze lasów**, który srożył się przed kilku tygodniami w północno-amerykańskim stanie Michigan, utraciła życie bardzo znaczna stosunkowo liczba mieszkańców. Władze w Port Huron przestały o tem nieszczęściu następujące sprawozdanie do Waszyngtonu. „Stwierdzono już, że 200 osób spaliło się w tym strasznym pożarze, zdaje się wszakże, iż liczba ofiar jest znacznie, może nawet w trójnasób większa. Tysiące mieszkańców utraciło dach i cały dobytek tak, że pomoc ze strony skarbu państwowego jest tu nieodzowną. W dwudziestu miejscowościach nie oszczędził ognia ani jednego budynku, ani jednego sprzętu gospodarskiego. Bydło rogacie, owce, nierogacizna, spaliły się na pastwiskach. Nadto z powodu nieustającej posuchy prawdziwą nową klęską dla nieszczęśliwej ludności jest brak wody“

— **Mięso australijskie.** Angielski parowiec *Cuseo*, który dnia 9 b. m. przybył z Australii do Plymouth, miał w swym ładunku 4000 zabitych owiec i 100 wołów ogólnej wagi 3.000 centnarów. Mięso to było zakonserwowane za pomocą nowego sposobu zamrażania i wybornie się zachowało przez drogę. Obecnie już stale będzie mięso australijskie powożone do Anglii.

— **Ze statystyki dróg żelaznych** w Anglii, Szkocji i Irlandji za rok 1880, świeżo ogłoszonej przez naczelny zarząd komunikacji, wyciągamy następujące cyfry: Kapitał zakładowy kolei angielskich wynosi 802,014.000 funtów szterl., czyli przeszło 8 miliardów zł., z których 728,316.848 f. szt. zebrano w drodze subskrypcji publicznej, nieznaczna reszta zaś w drodze pożyczki. Długość toru tych kolei wynosi 17.933 mil angielskich. Liczba przewiezionych w ostatnim roku pasażerów wynosiła 603,885.025, a między nimi było 38,767,925 pasażerów pierwszej, 63,034.870 drugiej, a 500,082.229 trzeciej klasy; nadto wydano 502.174 sztuk takzwanych biletów sezonowych na pewien okres czasu i pewną przestrzeń. Pociągami towarowymi przewieziono w ostatnim roku 165,670.034 beczek towarów kopalnych, a 69,635.325 beczek towarów kupieckich. Dochód ogólny w tym czasie wynosił 65,491.626 funt. szt., wydatki 33,601.124 funt. szterl. Z tych ostatnich przypadało: 740.719 funt. szt. na podatki państwowe, 234.100 f. szt. na odszkodowanie ofiar wypadków kolejowych, 175.909 f. szt. na odszkodowanie za zepsute towary i t. d. Czysty dochód wszystkich kolei wynosił 31,890.501 f. szt., czyli przeszło 310 milionów zł. Z końcem roku ubiegłego znajdowało się na kolejach angielskich w ruchu 13.384 lokomotyw, 29.565 wagonów osobowych i 379.934 wagonów towarowych, ogółem 432.466 wozów wszelkiego rodzaju. Ofiarą wypadków na tych kolejach w roku ubiegłym padło ogółem osób 5.094, z których 1.136 utraciło życie, a 3.958 doznało uszkodzenia. W liczbie zabitych było 143 podróżnych, 546 ze służby kolejowej i 447 samobójców, lub takich, którzy nie zważając na przepisy kolejowe, chodzili lub jeździli po torze.

OSTATNIA POCZTA

Obok sejmu galicyjskiego rozpoczyna dzisiaj obrady sejm styryjski. Wczoraj został zamknięty sejm Gorycy, ogółem przeto obradują w tej chwili trzy sejmy: galicyjski, styryjski i tyrolski.

Wczoraj przybył do Wiednia namiestnik Dalmacji, bar. Rodicz. Dzienniki twierdzą, że baron Rodicz został powołany w celu zdania osobiście sprawy z ostatnich zajęć w Zarze.

Cała prasa wiedeńska zajmuje się dzisiaj okólnikami, który wydał w tych dniach kierownik namiestnictwa praskiego generał Krauss, a w którym poleca wszystkim urzędom korespondować z władzami wojskowymi w języku niemieckim, jako urzędowym w armii. Jedynie wyjątkowo należy uwzględnić pisma czeskie z mniejszych miejscowości, o których należy przypuszczać, że żaden urzędnik gminny nie włada językiem niemieckim. Okólnik ten został wywołany tą okolicznością, iż magistrat w Pradze wysłał do komendy wojskowej w miejscu pismo wystosowane po czesku, a ponieważ komenda otrzy-

mała po raz pierwszy pismo czeskie, przesłała je komendzie głównej a ta zażądała decyzyi namiestnictwa.

Dzienniki wiedeńskie zamieszczają w całej rozciągłości obszerny list pasterski nowego arcybiskupa ks. Ganglbauera i wszystkie wyrażają się o nim z najwyższem uszanowaniem. List ten technicznie prawdziwym spokojem, duchem pojednawczym, tolerancją i wielką miłością chrześcijańską. *Presse*, poświęcając mu artykuł wstępny, wyraża przekonanie, że list ten znajdzie echo sympatyczne daleko po za granicami metropolii wiedeńskiej, że znajdzie odgłos w całej Austrii.

Presse dowiaduje się, że serbskie duchowieństwo w Węgrzech i Sławonii przedłożyło Najj. Panu memoriał, w którym ponowi prośbę, aby duchowieństwo było reprezentowane na serbskim kongresie kościelnym w sposób odpowiedni powadze i interesom kościoła i aby deputowanych duchownych owego kongresu nie wybierali wyborcy świeccy, lecz wyłącznie duchowieństwo. Memoriał oświadcza dalej, że rychły wybór patriarchy jest we wszechmiar pożądanym, a to ze względu na stan opłakany kościoła serbskiego i że w braku statutu wyborczego wybór ten może się odbyć legalnie jedynie na podstawie postanowien t. z. *rescriptum declaratorium* z r. 1779.

Porjadok donosi, że urlopowanie wojskowych, którzy wysłużyli przepisany termin, zostanie w tym roku wstrzymane, gdyż ma nastąpić zmiana czasu służby wojskowej. Na przyszłość służba trwać będzie pięć lat w czynnej rezerwie i piechocie oraz w rezerwie pieszej artylerji, a sześć lat w kawalerji, konnej artylerji i instytucjach administracyjnych. Dla zapobieżenia spełnieniu armii zostaną uwolnieni żołnierze słabszej kompleksji i żonaci. W piechocie uwalnianie rozpocznie się w bieżącym miesiącu, w innych gatunkach broni dopiero po poborze rekruta.

Wkrótce, według tegoż dziennika, ogłoszonym zostanie długi ukaz carski z wprowadzającą oszczędności w armii, a zarazem polepszający uposażenie oficerów.

W Kewlu na placu targowym rozlepiono drukowane proklamacje zapowiadające na paści na żydów. Wskutek powstałego zjadł popłochu patrol przez całą noc przeciągał miasto. Policja przedsięwzięła energiczne śledztwo.

Now. Wremia donosi, że w guberniach zamieszkałych przez ludność żydowską utworzone zostaną miejscowe komisji do opracowania kwestji żydowskiej. W komisjach tych uczestniczyć będą reprezentanci rozmaitych instytucji i różnych stanów społecznych.

W sprawie zjazdu gdańskiego odbiera *Nat. Ztg.* następująca depesze z Paryża: „Francuski funkcyjnarusz w Wiedniu (ambasador bawi na urlopie) doniósł swemu rządowi, iż zjazd gdański nie dotknął niemieckiego gabinetu wiedeńskiego, ani też wywołał jakiegobądź zaniepokojenia, gdyż rząd niemiecki informował od pierwszej chwili kół wiedeńskie o toczących się rokowaniach i zawiadamiał je szczegółowo o wszystkim. Oficjalne wrażenie, jakie zrobił zjazd gdański, jest takie, że gabinet wiedeński nabył przekonania, iż zjazd przyczyni się do utrwalenia pokojowej sytuacji i nada pośrednio stosunkowi Austrii do Rosyji jeszcze bardziej pokojowy charakter.“

Dzienniki berlińskie twierdzą dzisiaj stanowczo, że głównym przedmiotem zajęcia przyszłego sejmu pruskiego będzie rewizya ustawodawstwa majowego. Rząd dąży na razie do podjęcia na nowo wszystkich tych punktów, które odrzucił sejm roku zeszłego przy obradach nad ustawą lipcową, a w których upatrywano zapowiedź zgody państwa z kościołem.

Post ogłasza odezwę wyborczą stronnictwa wolno-konserwatywnego. Aprobuje ona najzupełniej całą politykę kanclerza, żąda reformy ustawy o akcyach, rozszerzenia podatku giełdowego, obniżenia kosztów sądowych, ustawy przeciw wychodźtwa, uproszczenia aparatu parlamentarnego. Odezwa wita z radością ugodę kościelną i protestuje przeciw pesymistycznym obawom, jakoby zbliżała się era reakcji.

Cesarzowa, która ma się znacznie lepiej, przeniesie się wkrótce do Baden, dokąd jedzie także zaraz po manewrach cesarz Wilhelm.

Telegram z Paryża donosi, że generał-gubernator Algieru Albert Grévy podał się do demisyi.

Według doniesień z Algieru i Tunisu zagraża tam w skutek nieurodzajów klęska

głodowa. Deputowani algierscy w parlamencie francuskim postanowili wydać odezwę do rządu, prasy i publiczności o przedsięwzięcie środków zapobiegających tej klęsce.

W wyborze uzupełniającym do Izby gmin, który ma się odbyć w hrabstwie Monaghan, staje jako kandydat członek ligi irlandzkiej Kettle, siedzący obecnie w więzieniu na mocy ustaw wyjątkowych, jako podejrzany o niebezpieczne knowania. Ogłosił on już odezwę wyborczą a Parnell i jego przyjaciele nie wątpią, że zostanie wybranym.

Król włoski miał wczoraj przybyć do Wenecji na otwarcie kongresu geograficznego.

Z powodu cholery w Adenie zaprowadzono w Brindisi siedmiodniową kwarantannę dla okrętów przybywających z morza Czerwonego.

Jak donosiliśmy, niedawno Derwisz basza zażądał posiłków celem spiesniejszej pacyfikacji górnej Albanii. Obecnie korespondencja z Janiny donosi, że wysłano mu dwa bataliony piechoty z Dibry. Z Konstantynopola donoszą, że Albańczycy w okolicach Prizrenia i Djakowy oparli się stanowczo zarządzonemu przez Derwisza baszę rozbrojeniu, wskutek czego Derwisz wysłał spiesniejszego wojsko w stronę Djakowy.

Agencja Havasa otrzymuje z Londynu doniesienia, według których okupacja Egiptu przez Turcyę zniweczyłaby wszelki postęp w tym kraju, będący owocem wspólnych usiłowań Francji i Anglii. Opinia publiczna angielska spodziewa się zatem, że państwa te nie popełnią wielkiego błędu, jakim byłoby niewątpliwie zezwolenie na okupację turecką. Wielkie dzienniki angielskie utrzymują jednak przeciwnie, że tylko interwencja turecka jest możebną, a francusko-angielskiej stoją na zawadzie przeszkody nieprzezwyciężone.

Otwarcie Sejmu krajowego

Sejm krajowy rozpoczął dziś o godzinie 12 min. 30 w południe obrady.

Przed otwarciem Sejmu odbyło się w kościele archikatedralnym uroczyste nabożeństwo. Celebrował ks. prałat Jurkowski w licznej asystencji duchowieństwa. Przed wielkim ołtarzem zajęli miejsce J. E. p. Namiestnik Alfred hr. Potocki i J. W. p. marszałek kraj. dr. M. Zyblikiewicz, w dalszych ławkach członkowie Wydziału krajowego i posłowie sejmowi. Kościół był przepiękny. Na chórze odspiewali członkowie Towarzystwa muzycznego kilka utworów chorałnych. O godzinie 10 zrana odbyło się także solenne nabożeństwo w cerkwi parafialnej miejscowej. Celebrował w licznej asystencji duchowieństwa ks. biskup *in pertibus infidelium* Sylwester Sembratowicz.

Po przedstawieniu przez Namiestnika Izbie, Marszałek powołał na sekretarzy najmłodszych wiekiem posłów, a następnie w obszernem przemówieniu podniósł zdobyte moralne odniesione w ciągu 20 lat autonomicznego życia kraju. Narodowość przeszła w prawo publiczne i wszelkie stosunki życia. Język polski rozlał się szerokim strumieniem po wszystkich władzach i urzędach. Rząd krajowy został przekształcony. W miejsce żywiołów obcych lub niechętnych wstąpił rodacy, wzrosło nowe pokolenie urzędników krajowych, a na stanowiskach publicznych widzimy ludzi, którzy je zajmują nie w widokach szukania chleba lecz dla służenia krajowi. Język ruski uzyskał należne stanowisko. (*Bravo*). W stosunkach ludu nastąpił zwrot na lepsze. Instytucja rad powiatowych spełnia pożytecznie swoje zadanie. Zetknięcie się różnych warstw społeczeństwa w tej instytucji nie pozostaje bez szlawnego wpływu. Najnowszym i najważniejszym wreszcie nabytkiem moralnym przez nas odniesionym, były odwiedziny kraju przez Najj. Pana, które dały nam sposobność wykazania Monarsze naszej wdzięczności i przywiązania do dynastyi. (*Bravo*). Inaczej jednak przedstawia się położenie nasze pod względem materialnym. Finanse kraju stoją wprawdzie dosyć pomyslnie, ale zmuszeni jesteśmy zaciągać pożyczki głodowe; handel nasz jest w upadku, a pod względem przemysłowym stoimy nisko. Tu marszałek rozwija program podniesienia ekonomicznego kraju, którego streszczać niepodobna, podamy go zatem jutro wraz z całą mową. W końcu na wezwanie Marszałka Izba wydaje trzykrotny okrzyk na cześć Najj. Pana.

Następnie zabrał głos J. E. Pan Namiestnik hr. Alfred Potocki i przemówił jak następuje (*według stenogramu*):

Mam zaszczyt imieniem Rządu powitać Was Panowie na wstępie do ważnych prac obywatelskich i publicznych, do której powołuje Was wola Monarchy i zaufanie kraju, a witam Was Panowie serdecznem życzeniem, aby obrady tej wysokiej Izby obfite były w plan pomyslny. Z żywym udziałem i szczerą życzliwością towarzyszyć będzie trudom Waszym uwaga Rządu, w którym Wysoki Sejm znajdzie zawsze gotowość poparcia pracy około dobra kraju.

Znaczenie wzniosłych chwil pobytu Najjaśniejszego Pana w kraju naszym wymownie podniósł J. W. Marszałek. Chwile te zostaną na zawsze w pamięci kraju a i serece wspaniałomyślnego Monarchy żywo odczuło objawy gorącej miłości i wdzięczności kraju, które to uczucia najłaskawszy znalazły wyraz w pamiętnem odręcznem piśmie Najjaśniejszego Pana.

Wiedząc, jak gorliwą uwagę poświęca Wysoki Sejm sprawom ekonomicznym kraju, mniemam, że spełnię tylko miły obowiązek, jeżeli podniosę w krótkich słowach czynny w usiłowaniach tych udział Rządu, który ze swej strony w miarę możliwości rad spieszył z pomocą, gdzie tego wymagała pilna potrzeba kraju i stosowna nadarzała się sposobność.

Przeciąg czasu, który nas oddziela od ostatnich Waszych obrad, obejmuje cały szereg bądź to usiłowań, bądź to dokonanych już aktów Rządu, dążących do rozwoju warunków ekonomicznych kraju, do podniesienia jego przemysłu i dobrobytu.

Stosunki handlu zbożowego, tego najważniejszego dotąd źródła dobrobytu naszego przeważnie rolniczego kraju, były po raz wtóry w tym roku przedmiotem obrad, w których z obywatelską gotowością wzięło udział za moją inicjatywą liczne grono wybitniejszych reprezentantów tak samego ziemianńskiego stanu, jak i innych zawodów, stojących w związku z produkcją rolniczą kraju. Obrady i uchały tej ankiety nietylko teoretyczną miały wartość, nietylko przyczyniły się do rozpoznania rzeczy, które jest początkiem i koniecznym warunkiem naprawy, lecz odniosły także rezultat praktyczny przez zaprojektowanie dwóch instytucji, Banku rolniczego i Giełdy zbożowej, z których pierwsza wchodzi właśnie w życie.

Kwestya podniesienia chowu bydła zawsze ważna, a wobec zamknięcia granicy podwójnego znaczenia, stanowiła przedmiot troskliwej uwagi Rządu. Za współudziałem wysokiego Sejmu i Rządu powstaje w murach naszego miasta szkoła weterynaryi, a troskliwa opieka, którą ją wysoki Sejm i Rząd otacza, rokuje z niej błogie korzyści dla kraju. Pan Minister rolnictwa, oceniając doniosłość zamknięcia granicy dla kraju, zarządził specjalne studia w kraju samym nad stosunkami rolniczymi głównie z uwzględnieniem chowu bydła i porczył je znakomitemu specjalistcie, który jeszcze obecnie bawi w kraju naszym.

Inny ważny dział gospodarstwa krajowego, chów koni, znalazł zorganizowaną opiekę w całej instytucji, w osobnym Komitecie, który się już ukonstytuował i rozpoczął swoje czynności.

Rozwój kas oszczędności był również przedmiotem rozważy Rządu, a zwołana w tej sprawie ankietta przyczyniła się obradami swemi znakomicie do obmyślenia środków, któreby mogły na szerszych jeszcze podstawach rozwinąć tę instytucję w naszym kraju.

Baczną uwagę zwracał Rząd na podniesienie dobrobytu ludności przez popieranie przemysłu domowego, który do pięknych upoważnia nadziei. Dzięki współdziałaniu Wydziału krajowego i Rządu, niektóre z istniejących już szkół przemysłowych zostały ustalone i ostatecznie zorganizowane, jak np. szkoła snycerstwa w Zakopanem, szkoła koszykarska w Jarosławiu i t. p., nad zaprowadzeniem innych toczą się przygotowawcze rokowania, a niektóre z projektowanych, jak n. p. szkoła snycerstwa przy lwowskim muzeum przemysłowem miejskiem z szkołą garniarstwa we Lwowie pomnożą, miejmy nadzieję, w bliskiej przyszłości w kraju liczbę szkół fachowych, których wysokie znaczenie tak świetnie stwierdziło się za granicą.

Spełniając życzenie kraju objawione kilkakrotnie przez Reprezentantów jego, Rząd przeniósł siedzibę zarządu domen i lasów skarbowych z Bolechowa do Lwowa i władzę tę poddał pod zwierzchniczy kierunek Namiestnika. Równocześnie powzięło Ministerstwo rolnictwa postanowienie ważne nie tylko dla sam go skarbu państwa, ale i dla kraju, postanowienie, które oddając posznikowania i ewentualną eksploatację nafty przedsiębiorstwom prywatnym, może rezultatem swym przyczynić się do temu potężniejszego rozwoju industryi, która już dziś stanowi wielkie źródło bogactwa krajowego.

Zamykam ten pobieżny przegląd wspomnieniem gorąco przez kraj upragnionej kolei transwersalnej, która aczkolwiek ustawa ostatecznie jeszcze niezapewniona, wskutek pomyslniej uchwały Izby posłów Rady państwa znacznie się zbliżyła do urzeczywistnienia, a gdy przyjdzie do skutku, obdarzy kraj nasz nową i ważną arterją komunikacyjną.

Przyjechali do Lwowa

dnia 14 września 1881.

Hotel Europejski.

Pp. S. Olszewski ze Stanisławowa. J. Jocz z Barszczowic. H. Czajkowski z Bóbrki. A. Jaworski ze Skwarzawy. T. Żurowski z Berzka. L. Chrzanowski z Krakowa. S. Smarzewski z Przemyskiego. R. Michałowski z Krakowa. M. Dydziński z Raciborska. F. Stęka z Krakowa. Dr. J. Wurst z Cieszanowa.

Hotel George'a.

Pp. H. hr. Wodzicki z Krakowa. F. hr. Koziebrodzki z Chlebowa. J. hr. Tarnowski z Dzikowa. K. hr. Wodzicki z Olejowa. J. hr.

Męciński z Parsynia. M. Wolański z Panszówki. J. Niemirysz z Warszawy. F. Jendrzewicz z Trybuszki. J. Zwolski z Bryńca

Hotel Angielski.

Pp. A. Zborowski z Nowego Sącza. F. Jasiński z Zahajpola. H. Janko z Heszan. Dr. A. Towarnicki z Rzeszowa. E. Rozwadowski z Wiązowy. A. Łucki ze Sarny. A. Gorajski z Moderówki. Dr. J. Kamiński ze Stanisławowa.

Hotel Warszawski.

Pp. G. Kamiński z Bożykowa. J. hr. Zamojski z Sokołowa. W. Jelowicki z Wołyni. J. Budny z Królestwa polsk. J. Biechoński z Rohatyna. A. Zachorski z Zytomierza

Hotel Podolski, Pp. E. Gotleb z Dolhomośeisk. K. Tabencki z Petersburga

Hotel Krakowski.

Pp. T. Wasilewski z Sienkowa. W. Daniszewski z Królestwa polsk. M. Pilecki z Buczacza.

Hotel Kubna.

Pp. J. Wrba z Wielkich 6cz. P. Kupczyński z Ohladowa. K. Oehryniewicz z Drohobyca.

Spostrzeżenia meteorologiczne.

z dnia 14 września 1881 o godzinie 7 rano. Barometr 739.5 mm Psychrometr suchy + 12°C. Psychrometr wilgotny + 11°C Prężność

pary 9.2 mm. Wilgoć 89%. Zachmurzenie 1. Wiatr S1 Ozon 5.

Temperatura powietrza + 9.6 R.

Barometr opada.

Stan barometru nad poziom morza 764.72 mm.

Dr. Zygmunt Lindner, Okulista

i prymaryusz oddziału chorób ocznych mieszka obecnie przy ulicy Karola Ludwika lic. 19 obok handlu p. Steifa. 3673 Ordynuje od godz. 9 do 12 przed południem od godz. 4 do 6 po południu. Dla ubogich bezpłatnie od 6 do 7 wieczór.

Cennik lwowskiej izby handlowej i przemysłowej.

dnia 13 września 1881

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Akcje za sztukę, 2. Listy zast. za 100 zł., 3. Listy dłużne za 100 zł., 4. Obligat., 5. Kasy miast, 6. Monety.

Kurs giełdy wiedeńskiej

z dnia 10 września 1881.

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Dług państwa, 2. Obligacje, 3. Akcje.

placa żądają

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Listy zastawne losowane, 2. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

placa żądają

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 7. Wekzła, Kurs złota, and Z lwowskiej izby handlowej i przemysłowej.

Biuletyn Urzędowy

(6520) Edykt

L. 4924. C. k. Sąd powiatowy w Turca zawiadamia niniejszem, iż celem zaspokojenia pretensyj Dyrekcyi zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Rediowi Bocko z życia i miejsca pobytu niewiadomemu przez kurator. Trofina Begej po 100 zł. w. a. z pn., odbędzie się w sądzie tutejszym w dniach 28 września, 26 października i 29 listopada 1881 każdym razem o godzinie 9 przed południem egzekucyjna sprzedaż realności pod Nr. 90 rep. 80 w Przysłupiu położonej z tem, iż na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyższej ceny szacunkowej zaś na trzecim terminie takowa poniżej tej sprzedana zostanie. Cena wywołania 200 zł., wadium 20 zł. wal. austr.

Resztę warunków licytacyjnych można w registraturze tutejszego sądu przejrzeć. Z c. k. Sądu powiatowego Turka dnia 30 lipca 1881.

(6503 1-3) Obwieszczenie.

L. 8277. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi ogłasza, iż w celu zaspokojenia wierzytelności Mojżesza Einhorna 50 zł. w. a. z pn. przeprowadzoną będzie egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod l. 482 w Kołomyi wedle księgi gruntowej Dom V pag. 699 n. 1. h. dłużnika Mendla S. Hantreplera własnej, dnia 14 października i 18 listopada 1881 o godz. 10 rano w biurze V, na których realność ta tylko za cenę szacunkową 1318 złr. 20 ct. lub powyżej pozbyta będzie. Cenę wywołania stanowi powyższa cena szacunkowa, a wadium wynosi 132 zł. wal. austr.

Bliższe warunki można powziąć z aktów sądowych. Kołomyja dnia 25 sierpnia 1881.

(6385 1-3) Edykt

L. 4381. C. k. sąd powiatowy w Ropczycach podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie wierzytelności Abrahama Walda w rasztującej sumie 178 zł. w. a. z pn. pozwolona została sprzedaż egzekucyjna części realności pod l. k. 2 w Wolicy Piaskowej położonej, do sukcesorów sp. Jana Burasia należącej.

Sprzedaz odbędzie się przez licytację publiczną w sądzie tutejszym w trzech terminach: 3 października, 7 listopada, 12 grudnia 1881, każdym razem o godzinie 10tej przed południem, w sądzie w Ropczycach. Cenę wywołania stanowić będzie wartość szacunkowa poniżej której w pierwszych dwóch terminach realność powyższa

przedana nie będzie, w trzecim zaś terminie zostanie sprzedana także niżej ceny szacunkowej, lecz przynajmniej za taką cenę, którąby się równała wszystkim na egzekwowanej realności ciążącym długom.

Wadium przy licytacji złożony się mający wynosi 49 zł. 50 ct. w. a.

Resztę warunków, akt zajęcia i oszacowania przejrzeć można w registraturze c. k. sądu powiatowego, dla niewiadomych wierzycieli egzekucyjną na egzekwowanej realności prawem zas. a. u. ubezpieczonych, tudzież tych wierzycieli którzy dopiero po rozpisanii licytacji prawo zastawu na egzekwowanej realności nabydą, tudzież którym z jakiegokolwiek bądź powodu rezolucya niniejsza przed pierwszym terminem doręczoną nie będzie, ustanawia się kuratora w osobie pana Karola Kesslera w Ropczycach. Ropczyca dnia 10 sierpnia 1881.

(6415 1-3) Edykt

L. 4393. C. k. sąd obwodowy w Przemysłu jako instancyja realna, wzywa w skutek odezwy c. k. Starostwa w Przemysłu z dnia 9go kwietnia 1881 l. 6083 niewiadomych z imienia, życia, a względnie z miejsca pobytu osób, którzyby do nabycych drogą wywłaszczenia dla administracyi wojskowej na cele obwarowania miejscowości Przemysła parcel:

- Liczba kat. 2572 Ewy Sliwińskiej, 2561 Jędrzeja Krążka, 2560 Katarzyny Wisnowskiej, 2546 Antoniego Pludy, 2534 Katarzyny Błażulowej, 2517 i 2518 Maryanny Chromalowej, 2480 Eliasza Susa, 2465 Michała Kołodzieja,

własnością będących, jakie prawa rzeczowe sobie tościł przez ustanowionego równocześnie dla nich kuratora w osobie adw. Dra Czajkowskiego z zastępstwem adw. Dra Rosenbacha w Przemysłu, tudzież niniejszym edyktem, aby w przeciągu 90 dni po trzecim ogłoszeniu tego edyktu swe rozszczone prawa do wspomnianych gruntów wedle przepisów rozp. ministr. z dnia 8 grudnia 1855 Nr. 213 i 27go kwietnia 1859 Nr. 71 Dz. pr. p. tam pewniej w tutejszym c. k. sądzie obwodowym zgłoszili, ileż po upływie tego terminu, utracą swe możliwe prawa do wspomnianych gruntów, jakoteż do skarbu wojskowego o odszkodowanie. Przemysł dnia 4 maja 1881.

(6422 1-3) Edykt

L. 7095/81. W dniach 13 października i 15 listopada 1881 o godzinie

10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż realności pod Nr. 10/45 w Zarajsku położonej wyk. hip. l. 9 dla gminy Zarajska objętej Hryńka Czyż własnej w sprawie c. k. uprz. Zakładn. kredytowego włościańskiego przeciw Hryńkowi Czyż pto. 1151 zł. 4 kr. w. a. z pn. Cena szacunkowa i wywołania wynosi 2000 zł. wadium 200 zł.

Na pierwszych dwóch terminach realność tylko za lub wyższej ceny wywołania na trzecim nawet poniżej takowej sprzedana będzie. Resztę warunków licytacyjnych wolno w tutejszej sądownej registraturze przejrzeć. Z C. k. sądu powiatowego m. d. Sambor dnia 12 sierpnia 1881.

(6420 1-3) Edykt

L. 7423. W dniach 19 października, 21 listopada i 22 grudnia 1881 o godz. 10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż realności w Babinie położonej. l. hip. 367 oznaczonej w sprawie Antoniny Białokorskiej przeciw Katarzynie Sołuk o 100 zł. w. a. z pn. Cena szacunkowa i wywołania wynosi 190 zł. wadium 19 zł. w. a.

Na pierwszych dwóch terminach realność tylko za lub wyższej ceny wywołania na trzecim nawet poniżej takowej sprzedana będzie. Resztę warunków licytacyjnych wolno w t. s. registraturze przejrzeć. Z C. k. sądu powiatowego m. d. Sambor dnia 3 czerwca 1881.

(6460 1-3) Edykt

L. 7252. Sokalski c. k. sąd powiatowy wyzaczył w celu wywołania wierzytelności Samuela Safta w ilości 98 zł. w. a. przymusowy jawny przetarg należących do Jana Stroba, ciała hipotecznego niestanowiących z 3 morgów składających się na 180 zł. w. a. ocenionych dwóch kawałków pola pod l. 32 i 46 w Kluszkowie na dzień 11 października, 10 listopada i 12 grudnia 1881 zawsze od godziny 10 przed południem w gmachu sądowym.

Poręczue 18 zł. w. a. W pierwszym i drugim terminie nabyć można realność tę tylko za cenę wyższą lub nie niższą od ceny szacunkowej, w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej. Resztę warunków tudzież protokoły opisanie i ocenienia realności tej przejrzeć można w registraturze Sądu tegoż.

Z c. k. sądu powiatowego Sokal 20 czerwca 1881.

(6500) Ogłoszenie.

L. 5324. Ces. król. Sąd powiatowy zawiadamia, iż złożone u niego zostały do powszechnego przejrzania arkusze posiadania i inne akta słyżyc mające do założenia księgi hipotecznej dla gminy Maydau. Zarzuty przeciw prawdziwości arkuuszów posiadania wnoszone być mogą w Sądzie powiatowym w Kolbuszowcy co do gminy Maydau dnia 27 września 1881 na którym dalsze dochodzenia miejscowe prowadzone będą. Kolbuszowa dnia 12 września 1881.

(6414) Obwieszczenie.

L. 9191. C. k. Sąd obwodowy jako handlowo wksłowy w Przemysłu ogłasza, iż dnia 16 sierpnia 1881 wpisana została do rejestru spółek zarobkowych i gospodarczych zmiana składu dyrekcyi stowarzyszenia dla oszczędności i zaliczek I towarzystwa urzędników aust. węg. monarchii w Przemysłu, spółki zarejestrowanej z ograniczoną poręka, a mianowicie, że na podstawie wyborów uzupełniających dnia 14 i 21 marca 1880, wyboru zwierzchnika stowarzyszenia dnia 5 kwietnia 1880, wyboru uzupełniającego dnia 3 kwietnia 1881, i wyboru zastępcy zwierzchnika 9 kwietnia 1881 odbytych ze składu dyrekcyi tegoż towarzystwa na rok 1881 członek Mikołaj Kulezycski i zastępcy członków Stanisław Kędziński i Jarosław Bielański wystąpili, i że na członka Michał Kropiwnicki dyrektor szkoły wydziałowej w Przemysłu, zaś na zastępców członków dyrekcyi Mikołaj Kulezycski i profesor gimnazyalny i Karol Baeker adiunkt budownictwa w Przemysłu nowo wybrani zostali, w końcu że z członków dyrekcyi Karola Kretschmera ponownie zwierzchnikiem, zaś ks. Władysława Cymbula zastępcą zwierzchnika dyrekcyi wybrano.

Przemysł dnia 24 sierpnia 1881.

(6299) Edykt

L. 73. W sprawie konkursowej M. H. Zieglera z Jaworowa wyznaczam do likwidacyi pretensyj po ogólnym terminie likwidacyjnym zgłoszonych mianowicie: a) Izaka Apermanna b) S. Kary & Comp. i c) A. Apermanna i do odebrania od krydataryusza przysięgi co do rzetelnego wykazania stanu majątkowego termin na dzień 10ty października 1881 o 10tej godzinie z rana, na którym to terminie wierzyciele przed podpisaniem komisarzem konkursowym stanąć mają. C. k. Sędzia powiatowy jako komisarz konkursowy. Jaworów 22 lipca 1881. Schmidt.

Wezwanie.

Do asystenta rachunkowego lwowskiej e. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej.

Władysław Buczyński.

Ponieważ asystent rachunkowy lwowskiej e. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej Władysław Buczyński, nie wniosłszy prośby o urlop od 1 września 1881 do urzędu nie uczęszcza powodując nieuczestnienie do urzędu nie podał do wiadomości urzędowej miejscu swego pobytu nie doniósł, we Lwowie odszukany być nie może, przeto wzywa się go na mocy najwyższego postanowienia z 24 czerwca 1835 urzędownie, ażeby w przeciągu sześciu tygodni licząc od dnia ogłoszenia niniejszego wezwania w dziennikach publicznych, powrócił na miejsce swej służby i przedstawił się w Prezydium e. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej, gdyż w przeciwnym razie tak uważany będzie, jak gdyby wystąpił ze służby rządowej i wykreślonym zostanie ze stanu urzędników lwowskiej e. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu
Lwów dnia 10 września 1881.

(6518) Obwieszczenie.

L. 4965. Arkusze posiadania gmin katastralnych Zalesia, Wrzaw i Łapiszowa, w sądzie złożone można przejrzeć po dzień 19 września 1881 jako ostatni termin do wnieszenia zarzutów.

C. k. sąd powiatowy
Rozwadows 9 września 1881.

(6551) Ogłoszenie.

L. 3668. C. k. Sąd powiatowy w Brzostku zawiadamia, że dochodzenia miejscowe celem założenia księgi gruntowej dla gminy Bukowy rozpoczyna w dniu 16 września 1881.

Blizsze szczegóły zawierają ogłoszenia w dotyczących urzędach gminnych.

Bnostek 12 września 1881.

(6519) Obwieszczenie.

L. 4964. Komisja hipoteczna przy e. k. sądzie powiatowym w Rozwadowie ogłasza, że rozpoczyna dochodzenia miejscowe w gminie Sadowin 20 września w gminie Dąbrowie, 26 września w gminie Turbii 1 października 1881.

C. k. Komisja hipoteczna
Rozwadows 9 września 1881

Doniesienia prywatne.

Panna Służąca

zdalna w krawiectwie i usłudze toaletowej, mająca kilkoletnie świadectwa z poprzednich miejsc, **poszukuje posady.**

Wiadomość bliższa w Biurze wywiadowczym **J. BIRKLEGO, Lwów, Rynek 1. 26** i p. (6288 2 3)

Dyetaryusz sądowy

obznajomiony w manipulacji sądowej i przy e. k. Starostwie, poszukuje umieszczenia z dniem 1go października r. b. - **ADRES: W. P. w Trembowli, poste restante.** (6470 2-3)

Konkurs

W myśl postanowień organizacyjnych z dnia 10 czerwca 1875 rozpoczyna Prezydium Magistratu niniejszym konkursem na obsadzenie dwóch posad rewizorów targowych wynagrodzeniem rocznym 420 zł. a. w.

Kandydaci wykazać się mają cokolwiek udowodnienia znajomości języków krajowych w czytaniu i pisaniu tudzież dotychczasowego zarobku i wieku nie wyżej jak lat 40tu także znajomością przepisów w przedmiocie oględzin mięsa i bydła, znawstwa szkodliwych gatunków grzybów i roślin stanowiących artykuły powszedniego targu handlowego, tudzież mąki, pieczywa na biało i t. p. artykułów żywności. W razie niemożności stwierdzenia dokumentami kwalifikacji wyżej wymaganej, podać się winni kandydaci egzaminowi przed komisją targową.

Posady powyższe nadane będą prowizorycznie, nie nadają zatem prawa emerytury lub jakiegokolwiek zapotrzenia, a uwolnienie nastąpi może każdego czasu bez poprzedniego wypowiedzenia i bez osobnego wynagrodzenia.

Podania, zaopatrzone dowodami powyżej wskazanymi, wnieść należy w terminie do 24 września 1881 do godziny 6 wieczór do Prezydium Magistratu miasta Lwowa.

Lwów dnia 8 września 1881.

William Lassona „Hair-Elixir“

zajmuje niezaprzeczenie **pierwsze miejsce** pomiędzy **wszystkimi** dotąd na wzmocnienie i porost włosów zalecanymi środkami.
Nie posiada on wprawdzie tej własności, aby na miesiąc, gdzie już żadnych nie ma korzeni, nowe włosy wytwarzał (gdyż środek taki nie istnieje, chociaż to już niejednokrotnie o wielu innych tynkturach mylnie w dziennikach donoszono), jednakże wzmacnia on skórę i korzenie o tyle i w ten sposób, że wypadanie włosów w bardzo krótkim czasie ustaje i z korzeni, jak długo tylko takowe zupełnie jeszcze nie obumarły, nowy włos wytwarza, jak to już wielokrotnie **praktycznie** stwierdzono.
Na barwę włosów środek ten nie ma żadnego wpływu i nie zawiera **żadnych** zdrowiu szkodliwych składników. — WYŁĄCZNA sprzedaż na Lwów w głównym magazynie perfumeryi pana **IGNACEGO JAHLA**, Plac Maryacki, Hotel Langa.

William Lasson, Londyn, Paryż & Berlin.

(5 22 7-?)

Księgarnia Polska

A. D. Bartoszewicza i M. Biernackiego

we **Lwowie**

otrzymała nowości:

- Pisma Bolesława Prusa (A. Głowackiego) T. I.** zhr. 2.25.
- Pisma Henryka Sienkiewicza (Litwosa)** 4 tomy, każdy tom po zhr. 2.25.
- Pisma Ignacego Chodźki**, wydanie nowe w 3 tomach zhr. 7.50.
- Było ich dwoje**, Powieść J. I. Kraszewskiego, 90 ct.
- Wnuć chorążego**, Powieść w 2 tomach T. T. Jeża zhr. 3.
- Typy i obrazki krakowskie**, przez M. Bałuckiego, zhr. 2.
- Niewolnicy miłości**, Powieść M. Jokaja w 2 tomach, zhr. 1.50.
- Dla dobra dzieci**, Studium z natury, przez autora Kłopotów starego komendanta, zhr. 2.25.
- Marzyciele**, Powieść historyczna z pierwszej połowy XIX wieku, w trzech tomach, przez J. Rogosza, zhr. 3.
- Jelita**, legenda herbowa w 2 tomach, przez J. I. Kraszewskiego, zhr. 3.
- Śmiech i Satyra**, Szkice humorystyczne w obrazach, zhr. 3.
- Początek Bolesława Czerwieńskiego**, zhr. 1.
- Studia nie z natury**, przez W. Spasowicza, zhr. 2.25.
- Zarys literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu**, przez Piotra Chmielowskiego, zhr. 2.25.
- Studia estetyczne** Wojciecha Dzieduszyckiego. 2 tomy, zhr. 2.80.
- Ostatnie lata dziejów powszechnych** od 1846 roku do dni dzisiejszych. Ze szczególnem uwzględnieniem dziejów polskich, zhr. 2.50.
- Przewodnik dla młodzieży dojrzałej**, czyli zbiór wiadomości o słabościach męskich przez Dra Bergera, zhr. 1.

(6229 3-4)

1881

Zupelnie świeży transport

HERBATY

Chińsko-rossyjskiej otrzymał handel

FRYDERYKA SCHUBUTHA I SYNA

Lwowie, Rynek 1. 45

poł kilo herbaty Congo zhr. 1.60
poł kilo herbaty Souehong zhr. 2.—
poł kilo herbaty Souehong w jpr. zhr. 3.—
poł kilo herbaty Pecco zhr. 2.50
poł kilo herbaty Pecco najlpsz. zhr. 1.50

OKRUCHY HERBACIANNE

HERBATA

bremski

butelka cała zhr. 1.50
" ćwiartka zhr. 75
" ćwiartka zhr. 40

Cemiki rozsyłamy franco.

Zamówienia z prowincyi odwrotną pocztą wysyłają się. Opakowanie nie się nie liczy.

1881

Ces. król. uprzyw.

galic. akcyjny Bank hipoteczny

we **Lwowie**

wydaje od dnia 1 stycznia 1881 począwszy

ASYGNATY KASOWE

3 procentowe, płatne w **30** dni po wypowiedzeniu,
4 " " " " " " " **60** " " " " " " " " " "

Wszystkie znajdujące się jeszcze w obiegu $4\frac{1}{2}$ procentowe Asygnaty kasowe z 60-dniowym wypowiedzeniem, będą oprocentowane począwszy od dnia 1 Marca 1881 tylko po 4% z zachowaniem dotychczasowego terminu wypowiedzenia.

Lwów stycznia 1881.

DYREKCYA.

(Przedruk nie będzie płatny) (4789 11-?)

WINOGRONA

kuracyjne z Vöslau

szczepów włoskich.

Poleca takowe w miejscu jako też i na prowincyę.

Zamówienia skutecznie odwrotnie

F. W. Królikowski

we **Lwowie.**

(648) 2-5

Hurtowny handel

Karola Wenera

Wina

węgierskie
austriackie
francuskie
renanie
mozaelskie
malaga
mader

Koniak i Rozolisy

po najtańszych cenach tak
a małą jak i w butelkach.

(8346 145-7)

Nova realność

N piętrowa o 7 oknach frontowych z zabudowaniem oficynowym, której przyznano 25 letnie uwolnienie od podatków, zawierająca razem z kuchniami 26 części mieszkalnych, położna w zdrowej i pięknej okolicy miasta części szerszej jest zwolniej ręki pod bardzo korzystnymi warunkami do sprzedania.

Do realności tej należy także frontowy grunt budowlany, pod drugą taką realność, służący obecnie jako ogród w objętości 120 sążni kwadr. z frontem 10 sążni.

Dochód czysty wynosi 8% a nabywca potrzebuje tylko 7000 do 8000 kapitału w gotówce.

Blizsza wiadomość w Administracji „Gazety Lwowskiej“.

Zdrowisko

MORSZYN

w powiecie Stryjskim
stacja kolei Arcyksięcia Albrechta
będzie otwarte

do późnej jesieni.

„Kuracja winogronowa ułatwiona“.

Środki lecznicze morszynskie, jako to: wodę gorzką czyszczącą „Bonifacego“, sól z tejsze, solankę i borowinę do kąpieli, oraz ługi z solanki i borowiny uprasza się zamawiać u zarządu w **Morszynie**.

(5763 10-12)

Mego własnego wyrobu

KROCHMAL BRYLANTOWY

przewyższa swoją dobrocią wszelkie tego rodzaju fabrykaty a rozpuszczony bez wszelkich dodatków w gorącej wodzie, nie psując bielizny, nadaje tejże **białość, połysk i elastyczną sztywność** najlepszej bielizny. Pakiet tego krochmalu kosztuje 16 ct. i zawiera w sobie 4 małe pakietki, z których każdy wystarcza do 3 przodów, 6 kołnierzy i 3 par manszetów, każdy taki pakietek w pół godziny przed użyciem musi być w $\frac{1}{4}$ litrze gorącej wody rozpuszczonym.

Moja

MASA do zapuszczania PODŁOGI

najlepsza ze wszystkich i posiada tę własność, że podłóże tak z twardego jakoteż z miękkiego drzewa nadaje do lakieru podobną, bardzo trwałą i **elegancką** powierzchnię, przeto jest najtańszą. Zapuszczanie tą masą usuwa, tak zdrowiu szkodliwe szczególnie w zimie, mycie podłogi, która może być z prochu, mokraj ścierką na szorstce wycierana. Masa ta jest w kolorze jasnonym, dębowym, orzechowym, brązowym i kasztanowym, także bezbarwna, która parkietom tylko połysk nadaje. Na pokój średniej wielkości wystarcza $\frac{1}{2}$ kło.

Najlepszy

PROSEK do czyszczenia
wszelkich metali

pakiet po 10 ct., na wagę znacznie taniej.

Wszelkie Farby

suche lub też tarte w prawdziwym pokoście do malowania zupełnie przysposobione, tak że **każdy sam** takowymi malować może jakoteż:

Podzle i Lakier

różnego rodzaju do drzewa, żelaza i podłogi poleca najtaniej.

O. T. Winckler

we **Lwowie.**

Zamówienia sprowincyi załatwia starannie, najtaniej, odwrotną pocztą. (6436 4-6)

Dla Panów ochotników jednorocznych.
 Płaszcz, mundur, czako, czapka dla ochotników (pełna pierszy 1. 55), są za mierną cenę do sprzedania.
 Wiadomość ulica Grodzieńskich 1. 2, III piętro, codziennie od 2giej do 4tej po południu

Zuzanna Krzyżanowska

Lwów, ul. Czarneckiego 1. 28, otworzyła **Biuro nauczycielskie**, umieszczeń Pp. Nauczycielek, Guwernantek i Bon Polek, Niemek, Francuzek i Angielek (643 2-2)

WINOGRONA
 dojrzałe i słodkie, świeżo rwane, rozsyła w koszykach pięciokilowych po cenie 1 zlr. 50 ct. franco do każdej stacji pocztowej **EDWARD RITTINGER** właściciel winnie w Werschetz (w Banacie). (6392 3 8)

Oceł winny prawdziwy
 jako też **OCET WINNY**

do konserwowania owoców, zapobiegający psuciu się takowych, poleca

O. T. Winckler
 we Lwowie. (6490 2-6)

Owoce świeże.

Gruszki 1a. 4 kl. 90-100 zł. 1.70-2.20
 stk. franco
Melony w różnych gatunkach, 2 stk. franco zł. 1.30-1.80
Bryndza jesienna 4 1/2 kl. franco zł. 2.90-3.10
Kawa Ceylon Nr. 1. 1 kl. zł. 1.60-1.76
Marmalada morelowa świeża 1 kl. zł. 1.80
Słonina i smalec po 78 ct. 1 klo.
Słivki i brzoakwinie około 20go t. m. rozpoczynam wysyłać. (5.28 10-10)

Tomasz Gurowicz
 Buda Peszi, ulica Królewska 11.

10% niżej cen fabrycznych
 nabyć można z najlepszych fabryk **fortepiany i pianina**
 w składzie fortepianów
JANA BALKO
 we Lwowie (5752 9-30)
 przy ulicy Karola Ludwika 1. 7.

SALON MOD

i pracownia **sukien damskich**

Suknia zwykła od 3 zł.
 Suknie strojne od 4 zł.
 Sukienki dziecięce od 1 zł.
 Przyjmuje wszelkie zamówienia na **prowinę** i wykonuje w oznaczonym czasie podług najświeższych żurnali.

Ludmiła Pizuńska

przy ul. Krakowskiej 1. 1 na 1 piętrze (róg od rynku).

WINOGRONA
feslawskie
 (włoskiego szczepu)

Codziennie świeże
 rozseła najstaranniej w koszykach opakowane po 3, 4, 5, 6, do 7 kilogr. i poleca najtaniej

HANDEL
St. Markiewicza
 we Lwowie
 w Rynku Liczba 42.

Sezon 1881/82.
 Zupełnie świeży transport **Chińsko - rosyjskiej HERBATY**

zbioru majowego poleca **Handel**
Karola Bałtabana

we LWOWIE
 1/2 kio. Congo cesarskiej zł. 2.-
 1/2 " Familijnej " 3.-
 1/2 " Melang de Moskau " 4.-
 1/2 " Imperial biało-kwiecist. " 5.-
 1/2 " najlepszego proszku " 1.40
 1 kio. Rana starego bremskiego " 1.40
 1 " Rana Jamaika wysmien. " 1.10
 1 " Cognacu starego " 2.50
 1/2 kilo angielskich ciast do herbaty " 1.20

Łaskawe zięcenia odwrotną pocztą

Kłosa
 naturalnej wielkości.

Kłosa naturalnej wielkości.

Teofila Luckiego
 we Lwowie.
 Główny Skład Nasion
 Pszenica "Victoria" gruboziarnista, biała, gółka
 Żyto "Cloters" łowisz, grube
 oprócz worków loco Lwów, poleca (6358 3 3)

WINOGRONA
 najsłachetniejsze gatunki stołowe, świeże i dojrzałe, szczególnie stosowne do kuracyi uzupełniającej i deseru, starannie opakowane w pięknych koszykach
5 kilo à 1 zlr. 70 ct.
 przesyła pocztą franco za zaliczką albo za przesłaniem gotówki **R. MAITI** w Tryeście. (5651 11-12)

Na wszechstronne żądanie pozostaje jeszcze do **Niedzieli d. 18 września**

Największa w świecie
Menażerya Kleeberga
 przy ulicy Janowskiej naprzeciw kościoła Sw. Anny.

Znana ze swej nieustraszonej odwagi **Pogromicielka zwierząt**
panna Otylia Kleeberg,
 produkować się będzie z ćwiczeniami upokarzania zwierząt które dotychczas przez żądą kobietę nie były wykonane.
 W menażeryi między innymi znajdują się zwierzęta: Hipopotam, Nosorożec, Słoń cztery bengalskie Tygrysy król wsokie familia Lwów z 3ma lwiątkami, 4 młode bengalskie Lwy, Jaguar 6 L mparto, Zebra 7 Hyen kolekoya małp, Gorilla 5 stóp wysoka, Pawiany, Andrias, Mandrill, i t. d. Zyrafa, Struś i inne. Codziennie o godzinie 4 i 7 po p.łud. przedstawienia karmienia zwierząt. — Menażerya otwarta od godziny 9 rano do 10 wieczór. Ceny miejsc: I ze 70 ct, IIgie 40 ct, IIIgie 20 ct. Dzieci do 10 lat na I-ze i IIgie miejsce w towarzystwie osób starszych płacą połowę. (6232 4-3)

Wyszczególnione
Trzema medalami zastugi i listem pochwalnym.
Antientilia.
 Usuwa z twarzy piegę, opalenie słoneczne, plamy żółte i brunatne. Twarzy nadaje naturalną białość i nieporównaną delikatność. Działanie tego cudownego środka polega na tem, że naskórek pod wpływem Antientilii mięknie, oddziela się a stare, pomarszczone i zgrubiałe komórki naskórka wraz z barwinkiem tworzące piegę i plamy ustępują; dlatego też osoby posiadające twarz szorstką, grubą, żółtą, lub martwą, po użyciu Antientilii odzyskują delikatność białość i prawdziwy młodzieńczy wyraz twarzy. Antientilii polecam z tem przekonaniem, że jako środek higieniczny, odmładzający i oczyszczający skórę nie ma sobie równego, jest on zupełnie nieszkodliwy i znalazł powszechne uznanie. Cena 2.-
Ołówki do brwi i rzęsów, czarne i blond w celu podniesienia wyrazistości —60
Ołówki czerwone i niebieskie do robienia kresek, dających pewien odcień koło oczu —60
Mazeczka ryżowa do twarzy —20 i —35
Pudr higieniczny, Codziennie używany zapobiega tworzeniu się wyrazów, odświeża, białą i wydelikatnia skórę —50 i 1.-
Pudr książęcy biały, jest prawdziwym unikiem w sztuce kosmetycznej, nie zawiera bowiem w swym składzie ani bizmutu ani ołowiu, ani też żadnych metalicznych pierwiastków szkodliwych zdrowiu i pomimo tego przyjemnie przylega do twarzy, nadaje śliczną, naturalną i bardzo przyjemną białość, delikatność i świeżość, małe pudełko 1.- i 1.50
Pudr książęcy, cielisto różowy dla blondynek i
Pudr książęcy cielisto-żółtawy, dla brunetek i szatynek, pudełko po —70 i 1.20 i 1.60
Róż tłusty. Przez posmarowanie ust lub policzków, otrzymuje się naturalny i piękny rumieniec —50
Róż sultanski, najprzedniejszy, służy do nadania naturalnych i prawdziwie pięknych rumieńców, pudełko 1.50
Barwki teatralne, do charakteryzowania scenicznego; Nr. 1. kolor biały, Nr. 2. biały, Nr. 3. cielisto-jasno-różowy dla młodych blondynek, Nr. 4. cielisto-różowy dla szatynek, Nr. 5. cielisto ciemno różowy dla brunetów, Nr. 6. ciemno cielisto smagły, Nr. 7. arabski opalony dla typów wiejskich, Nr. 8. kolor stary, Nr. 9. zgrzybiały, Nr. 10. kolor rdzawy dla oznaczenia zmarszczek, Nr. 11. balswerski dla oznaczenia zarostu, Nr. 12. mauruski, Nr. 13. kolor afrykański sztuka —25
Pudr brylantowy, dla brunetek, dla nadania świetności —50
Pudr złoty, dla blondynek —50
Pudr srebrny, dla blondynek —50
Jan Ihnatowicz mag. farm. i chemik sądowy.
 Fabryka we Lwowie, Filia w Krakowie Sukienice 1. 20. (1527 34-?)

Przeciw wyłysieniu
 zapobieganiu wlosów i tworzeniu się łupieży udowodnił swą skuteczność według nader licznych codziennych poświadczeń i pism dziękczynnych jedynie i wyłącznie
OLEJ TANNINOWY
 Dra. Morasa.
 Szanowny Panie aptekarzu!
 Upraszam Pana byś mi przysłał jeszcze duży flaszkę oleju tanninowego Dra. Morasa. Skuteczność tego środka jest wymienną, ponieważ wypadanie włosów zupełnie ustało, a pokazuje się już także gęsty zarost.
 Wiedeń dnia 5 stycznia 1880.
Wilhelm Wagner.
 Do Pana Józefa Fürst aptekarza w Pradze!
 Jestem szczęśliwy, mogąc Pana donieść, że olej tanninowy Dra. Morasa wstrzymał u mnie wypadanie włosów, trwając już przeszło dwa lata.
 Spodziewam się, że zapomocą tego środka uzyskam napowrót moje dawniejsze tak piękne włosy.
 Marienbad dnia 18 sierpnia 1879.
Marya Zaremba.
 Wielmożny Panie!
 Nie jest to wcale przyjemnie, by będąc mężczyzną w wieku trzydziestu lat, posiadać już tysią głowę. Gdybym był nieużywał oleju tanninowego Dra. Morasa, byłbym dziś młodym starcem. Środek ten działał u mnie w przeciągu kilku tygodni istne cuda, co też potwierdzają wszyscy, co mię znają. Proszę przeto etc.
 Bukowa dnia 3 stycznia 1880.
 wdzięczny
Jarostaw Dzikol, zarządcą dóbr.
 Do nabycia we flaszkach po 2 i 1 zlr. we LWOWIE u **Zygmunta Rucera** aptekarza, ulica Krakowska, w CZERNIOWCACH u **J. Golichowskiego** aptekarza. (5305 34-?)

FABRYKA
 machin i narzędzi rolniczych, tudzież lejarnia z żelaza i metalów
B. DESKURA
 we Lwowie, ulica Balonowa 1. 1
 rozszerzywszy znacząco dotychczasowy zakres działania, poleca **własnego wyrobu**
 maszyny i narzędzia rolnicze,
 urządza młyny, tartaki, gorzelnie, browary i t. p., wyrabia potrzebne maszyny i narzędzia do **kopalń naftowych**, na co posiada odpowiednie modele.
 Reparacye ws elkich maszyn i części składowych wykonuje się **szybko** i po cenach umiarkowanych. — **Za dokładność i trwałość** wszelkich robót poręcza się. Cenniki na żądanie franco. (52 2 16-36)

Wielmożna G. K. Biblioteka Jagiellońska